

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll

Sammanträdesdatum: 2024-03-20

Tid: 13:00 – 14:09

Plats: Styrelserummet, Regionhuset /Teams.

§§ 14-24

Beslutande

Caroline Svensson (C), vice ordförande

Elin Loggert (SJVP), ersättare

Ia Uvberg (S)

Görge Åberg (S)

Maud Lundbäck (S)

Marianne Salometsä (S)

Maria Holmquist (V)

Marie Gustafsson (V)

Veronica Wahlström (M)

Sara Cave (M)

Lena Angeria Johansson (SJVP)

Margareta Törelid Haapaniemi
(KD)

Marianne Sandström (SD) (§§ 19-24)

Marita Wikberg (KD) ersättare,
(§§ 14-18)

Övriga närvarande

Pia Näsfall, hälso- och sjukvårdsdirektör

Carola Wallstål, beställarchef.

Håkan Kero (KD) oppositionsråd

Justering plats

Justeras digitalt

Underskrifter

Sekreterare .....
Martin Forss

Vice ordförande .....
Caroline Svensson

Justerare .....
Margareta Törelid Haapaniemi

Innehållsförteckning

Sammanträdet öppnas	3
Upprop/fastställande av närvarorätt	4
Val av protokolljusterare	5
Fastställande av slutlig föredragningslista	6
Hälsa- och sjukvårdsdirektörens rapport 2024-03-20	7
Årsrapport division nära	8
Meddelanden till hälsa- och sjukvårdsnämnden 2024-03-20	10
Delegationsbeslut anmälda till hälsa- och sjukvårdsnämnden 2024-02-13	11
Åtterrapportering från hälsa- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2024-02-13	12
Sammanträdet avslutas	29

§ 14**Sammanträdet öppnas**

Hälsa- och sjukvårdsnämndens vice ordförande förklarar sammanträdet öppnat kl. 13:00 den 20 mars 2024. Sammanträdet genomförs i Styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Teams.

§ 15

Upprop/fastställande av närvarorätt

Upprop av deltagare genomförs, se protokollets framsida.

§ 16**Val av protokolljusterare****Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut**

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar utser ledamoten Margareta Törelid Haapaniemi (KD) att jämte vice ordförande justera protokollet.

Justering sker digitalt.

§ 17

Fastställande av slutlig föredragningslista

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar att fastställa föredragningslistan.

Protokollsnotering

Caroline Svensson (C) informerar nämnden att initiativärendet som väcktes på föregående möte inte kommer att tas upp eftersom det som ärendet tar upp ligger utanför nämndens ansvarsområde.

§ 18**Hälsa- och sjukvårdsdirektörens
rapport 2024-03-20**

Dnr HSN-00095-2023

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Hälsa- och sjukvårdsdirektörens rapport enligt bilaga.

Beslutsunderlag

Hälsa- och sjukvårdsdirektörens rapport 20 mars 2024.

§ 19

Årsrapport division nära

Dnr HSN-00012-2024

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Division nära har sammanställt sin årsrapport för 2023. I årsrapporten presenteras hur väl divisionen uppfyller kriterierna i de strategiska målen:

- Trygg norrbottning med god, jämlik och jämställd livskvalitet.
- God, nära och samordnad vård.
- Långsiktigt hållbar ekonomi.
- Ett hållbart och livskraftigt län.
- Hållbar kompetensförsörjning

Ärendet

Division Nära

Divisionen har ett underskott för helår 2023 på -177 miljoner kronor, vilket ligger i nivå med prognoser inför året, dock högre än initial målsättning och prognosbedömningar beaktat effekter av identifierade möjligheter och planerade åtgärder under årets gång. Arbetet med ekonomi i balans under året har främst fokuserat på långsiktiga strategier för hållbar ekonomi på längre sikt med tydligare effekter från och med 2024, dock var planen att verkställande av åtgärder och effekthemtagning skulle ske i större utsträckning än utfall redan under hösten 2023.

Divisionen arbetar fortsatt vidare utifrån målsättning om ekonomi i balans till 2025, men med högre effektiviseringsmål per år till följd av högre ingående underskott 2024 än väntat.

Produktionen i form av antalet vårdkontakter har ökat i primärvården och minskat något i Folk tandvården. Distanskontakterna ligger på cirka 11 procent av antalet vårdkontakter och har minskat till förmån för fysiska besök. Tillgängligheten till medicinsk bedömning inom primärvården låg under de fyra första månaderna lägre än normalt, implementering av åtgärder gav dock effekt och sedan dess har divisionen uppnått målet på 90 procent. Telefontillgängligheten inom primärvården har förbättrats något. Några hälsocentraler har infört öppen mottagning hela eller delar av veckan vilket lett mindre samtal in till TeleQ och en bättre tillgänglighet på telefonen.

Folktandvården har förbättrat tillgängligheten jämfört med föregående år och uppnår målen för både patienter klara på ett besök samt i de flesta fall även revisionsintervallen för barn, trots förutsättningar som innebar förväntan om minskning. Arbetad tid, inklusive inhyrd vårdpersonal, ligger totalt sett för divisionen i nivå med föregående år (ökning med knappt 1 procent), större förändringar har dock skett inom de olika verksamheterna där arbetad tid inom primärvården är en ökning med 6 procent, folktandvården 2 procent och divisionsgemensamt har minskat med 52 procent.

Såväl korttids- som långtidssjukfrånvaron har minskat under 2023. Andelen inhyrd vårdpersonal har ökat med 4 procent sett till kostnader och 2 procent sett till arbetad tid.

Divisionen uppfyller inte kriterierna inom de strategiska målen Trygg norrbottning med god, jämlik och jämställd livskvalitet, God, nära och samordnad vård eller Långsiktigt hållbar ekonomi. Däremot uppnås målet för Ett hållbart och livskraftigt län och målen kopplat till Hållbar kompetensförsörjning uppnås delvis. Divisionens främsta utmaningar framåt är kompetensförsörjning och effektivisering av arbetssätt, för att kunna utföra god och nära vård med hållbar arbetsmiljö och ekonomi. Handlingsplaner inom utvecklingsområdena finns, men fokus behöver dock i större utsträckning läggas på säkerställande av implementering och effekthemtagning av planerade åtgärder.

Jämställdhetsperspektiv

Region Norrbotten arbetar för att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i måluppfyllelsen. I regionens årsredovisning redovisas ett antal styrmått könsuppdelat samt att statistik över besök, vårdtillfällen och operationer redovisas per kön. Årsredovisningens siffror är aggregerade utifrån divisionernas värden. När den könsuppdelade statistiken synliggörs finns möjlighet att visa på skillnader mellan män och kvinnor, vilket på sikt kan utgöra underlag för beslut som påverkar jämställdheten mellan kvinnor och män i en positiv riktning.

Barnrättsperspektiv

Beslutet/åtgärden kan ha en indirekt påverkan på barn och ungdomar. En prövning av barnets bästa har inte genomförts.

Beslutsunderlag

Årsrapport 2023 division Nära.

§ 20

Meddelanden till hälsa- och sjukvårdsnämnden 2024-03-20

Dnr HSN-00103-2023

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Följande ärenden redovisas:

Avsändare

Politisk samverkansberedning

Länspensionärsrådet

Tillgänglighetsrådet

Ämne

Protokoll 2024-02-06

Protokoll 2024-02-15

Protokoll 2024-02-15

Beslutsunderlag

1. Protokoll politisk samverkansberedning 2024-02-06
2. Protokoll länspensionärsrådet Region Norrbotten 2024-02-15
3. Protokoll tillgänglighetsrådet Region Norrbotten 2024-02-15

§ 21**Delegationsbeslut anmälda till hälso-
och sjukvårdsnämnden 2024-02-13**

Dnr HSN-00111-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Inga delegationsbeslut är anmälda till hälso- och sjukvårdsnämndens 2024-03-20

§ 22

Återrapportering från hälso- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2024-02-13

Dnr HSN-00119-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar lägga informationen till handlingarna

Ärendet

Vice ordföranden informerar om hälso- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2024-03-20 som bestod av följande:

- Utbildning inför medborgardialog

§ 23

Remiss av betänkandet Ökad kontroll över tandvårdssektorn (SOU 2023:82), S2023/03193

Dnr HSN-00003-2024

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Utredningen har identifierat tre centrala villkorsområden för ökad kontroll av privata tandvårdsgivare. Villkor för att få bedriva tandvård som privat vårdgivare, villkor för anslutning till Försäkringskassans elektroniska system samt villkor för och kontroll av utbetalning av statligt tandvårdsstöd. I tillägg till detta föreslås att regionerna ska åläggas underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och att regionalt ekonomiskt stöd ska omfattas av denna lag.

Regionen ställer sig i huvudsak positiv till utredningen och instämmer i behovet av att komma till rätta med att oseriösa aktörer missbrukar det statliga tandvårdsstödet. Regionen instämmer i utredningens förslag om att tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet bör införas samt i att ansvaret för kontroller ska delas mellan Försäkringskassan och Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Regionen står inte bakom de delar i utredningen som innebär ökade kostnader och administration för regionen, då en utökning av dessa områden kräver ekonomisk kompensation från staten.

Ärendet

Bakgrund

I delbetänkandet lämnas förslag som bidrar till ökad kontroll över tandvårdssektorn för att komma till rätta med att oseriösa aktörer missbrukar det statliga tandvårdsstödet. Utredningen har haft i uppdrag att analysera och bedöma:

- Om det är lämpligt att införa tillståndsplikt och ägar- och ledningsprövning för privata vårdgivare som är anslutna till det statliga tandvårdsstödet och vilka regeländringar och andra förutsättningar som i så fall krävs
- Hur myndigheternas möjlighet att genomföra kontroller och att stoppa utbetalningar till vårdgivaren kan förbättras samt lämna förslag på hur det kan ske

- Lämna förslag på hur myndigheterna kan få en stärkt möjlighet att kontrollera vem som har utfört vården

Omfattningen av patientsäkerhetsrisker och felaktiga utbetalningar

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genom riktad tillsyn identifierat en ökad risk för brister i patientsäkerheten hos små vårdgivare med ensampraktiserande tandläkare samt hos små nyetablerade vårdgivare i storstäderna. Det har bland annat handlat om bristande kunskap om ansvaret för patientsäkerhet, bristande dokumentation samt att patienter fått tandvård som inte varit förenlig med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Enligt beräkningar från Försäkringskassan, som ansvarar för kontroll och uppföljning av felaktiga utbetalningar, uppgår de felaktiga utbetalningarna från det statliga tandvårdsstödet till cirka 430 miljoner kronor årligen. Det motsvarar cirka 6,3 procent av de totalt utbetalningarna och de avsiktliga felen beräknas uppgå till 41 % av beloppet.

Utredningen har identifierat tre centrala villkorsområden för ökad kontroll av privata tandvårdsgivare, vilka presenteras nedan.

Villkor för att få bedriva tandvård som privat vårdgivare

Utredningen föreslår att det ska krävas tillstånd av IVO för privata vårdgivare som yrkesmässigt bedriver verksamhet som omfattas av tandvårdslagen. Verksamheten ska bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och den som beviljats tillstånd ska ha insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt bedömas lämplig.

I utredningen presenteras även vad innehållet i ansökan om tillstånd ska utgöras av, möjligheten att återkalla utfärdat tillstånd, omprövning av tillstånd, avgift för tillståndsansökan samt IVO:s åtkomst till uppgifter.

Villkor för anslutning till Försäkringskassans elektroniska system

Utredningen föreslår att för att bli ansluten till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd ska det krävas att verksamheten finns i det automatiska registret över verksamheter som omfattas av IVO:s tillsyn och inte har förbjudits att bedriva tandvårdsverksamhet.

Vidare föreslås även att ärende om anslutning ska kunna vilandeförklaras vid misstanke om att verksamheten kommer att förbjudas, att avanslutning ska kunna beslutas i fler situationer än idag samt att IVO ska ha en skyldighet att lämna ut uppgifter ur vårdgivarregistret till Försäkringskassan. Vidare konstateras att ansökan ska vara elektronisk samt att Försäkringskassan ska ta ut en avgift för anslutningen till det elektroniska systemet.

Villkor för och kontroll av utbetalning av statligt tandvårdsstöd

Utredningen föreslår att vårdgivaren på begäran ska vara skyldig att i ärenden om statligt tandvårdsstöd lämna upplysningar som avser vårdgivaren verksamhet och räkenskaper samt viss behandlares anställnings- eller uppdragstagarförhållanden. För kontroll i ärenden om statligt tandvårdsstöd ska namn, personnummer, födelsedatum eller samordningsnummer i socialförsäkringsdatabasen få lämnas ut på medium för automatiserad behandling.

Utredningen föreslår även att statligt tandvårdsstöd som huvudregel inte ska få betalas ut om behandlare saknar legitimation, och att Försäkringskassan ska få inhämta uppgifter om legitimerad personal för att kontrollera detta. Försäkringskassan ska, i tillägg till detta, få vänta med att betala ut ersättning till dess att rätten till ersättning har utretts. Dessutom ska behandlare underteckna underlaget för beräkning av statligt tandvårdsstöd. Vidare instämmer utredningen i det förslag som tidigare lämnats (SOU 2021:8) om att Försäkringskassan bör ge patienten information om att en vårdgivare begär tandvårdsersättning för patientens utförda behandling, för att på så sätt kunna bekräfta att behandling utförts.

Regionerna ska åläggas underrättelseskyldighet

Utöver tre ovan förslag föreslår utredningen även att regionerna ska åläggas underrättelseskyldighet enligt lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och att regionalt ekonomiskt stöd ska omfattas av denna lag. Underrättelseskyldigheten ska endast gälla vid utförande av uppgifter enligt tandvårdslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Utredningens förslag kommer att innebära vissa ökade kostnader för IVO, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, domstolsväsendet samt för privata och offentliga tandvårdsgivare. Avgiften för att vara ansluten till Försäkringskassans elektroniska system gäller även offentliga vårdgivares mottagningar, vilket påverkar den tandvårdsverksamhet som regionen bedriver.

Jämställdhetsperspektiv

Utredningen bedömer inte att förslagen i betänkandet kommer att ha någon betydelse för jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Utredningen bedömer inte att förslagen i betänkandet kommer att ha några konsekvenser utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.

Beslutsunderlag

Bilagor:

1. Remissyttrande av betänkandet Ökad kontroll över tandvårdssektorn, SOU 2023:82
2. Ökad kontroll över tandvårdssektorn, SOU 2023:82

Protokollsutdrag skickas till

Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Socialdepartementet

§ 24

Uppföljning vårdval primärvård januari-december 2023

Dnr HSN-00007-2024

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att godkänna uppföljningsrapporten för Vårdval primärvård januari-december 2023.

Ärendets behandling under sammanträdet

Caroline Svensson (C) yrkar att beslutstexten ändras till ”Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att godkänna uppföljningsrapporten för Vårdval primärvård januari-december 2023” istället för tidigare lydelse: ”Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen besluta att godkänna uppföljningsrapporten för Vårdval primärvård januari-december 2023”.

Maria Holmquist (V) och Görgen Åberg (S) yrkar bifall till ändringsyrkandet.

Beslutsgång

Vice ordförande ställer ändringsyrkandet under proposition och finner att nämnden bifaller ändringsyrkandet.

Yttrande till beslutsförslaget

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser positivt på att verksamheterna följs upp kontinuerligt. Det ger en bra insikt i hur arbetet går för samtliga hälsocentraler. Det är glädjande att länsnittet för flertalet indikatorer har en positiv utveckling.

Sammanfattning

Primärvården i Norrbotten drivs i både offentlig och privat regi inom ramen för vårdvalet. I den beställning som Region Norrbotten gör till primärvården finns ett antal målsatta indikatorer. I ärendet redovisas resultatet för dessa indikatorer för januari-december 2023.

Några hälsocentraler visar god följsamhet till uppsatta indikatorer, medan några hälsocentraler presenterar ett sämre resultat. De som har sämre följsamhet har också större svårigheter att rekrytera inom vissa yrkesgrupper och områden. En jämlik vård avseende psykisk ohälsa uppnås inte då det råder en stor variation i länet gällande vilken vård som kan erbjudas. Insatser behövs även inom området våld i nära relation.

Ärendet

I Norrbotten finns 30 hälsocentraler. Av dessa drivs 24 i egen regi och sex hälsocentraler drivs av privata företag. I uppföljning Vårdval primärvård följs resultatet för verksamheten genom målsatta indikatorer. Hälsocentralerna har varierande följsamhet till de uppsatta indikatorerna.

Hälsosamtal

Norrbottens hälsosamtal har under perioden genomförts för 19 procent av länets

40-, 50- och 60-åringar. Det är en något högre andel jämfört med 2022. Totalt har 26 hälsocentraler påbörjat arbetet med hälsosamtal vilket är några fler vid jämförbar period 2022.

Fysisk aktivitet på recept samt tobaksavvänjning

Under perioden januari-december har det genomförts 452 kvalificerade tobaksavvänjningar, vilket är något fler jämfört med samma period föregående år (424). Antalet förskrivningar av fysisk aktivitet på recept (FaR), 4 035, har minskat något jämfört med 2022 (4 110). Även antalet FaR-uppföljningar, 2 813, är något fler än året före (2 551).

Mödra- och barnhälsovård

21 av länets hälsocentraler når målet efterkontroll av nyförlösta på 85 procent.

Under 2023 har målet för hembesök hos familjer med nyfött barn ökat till 85 procent. Länssnittet är 76 procent vilket är en förbättring jämfört med samma period förra året (68 procent).

Telefontillgänglighet

Länssnittet för telefontillgänglighet under perioden är 82,3 procent, vilket är nästintill oförändrat från föregående år. Det råder en varierande telefontillgänglighet vid länets hälsocentraler. Division Nära har arbetat med en handlingsplan för de hälsocentraler som har en telefontillgänglighet under 80 procent.

Digital chatt

Alla hälsocentraler i Region Norrbotten har infört digitala chattar. Under 2023 saknades fortfarande gemensamma mätpunkter för de digitala chattarna, vilket innebär att det inte är möjligt att jämföra statistiken från det gångna året. Från och med 2024 finns det nationellt överenskomna mätpunkter som möjliggör en korrekt jämförelse. Mätpunkterna fastställer bland annat när en chattkontakt ska räknas som påbörjad respektive avslutad.

Medicinsk bedömning inom tre dagar

Länssnittet för medicinsk bedömning inom tre dagar ligger på 90 procent, vilket är något sämre jämfört med 2022. Det finns ingen skillnad mellan könen. Mellan hälsocentralerna varierar den genomsnittliga tillgängligheten för perioden, där Kiruna hälsocentral har lägst snitt med 64 procent och Piteå hälsocentral har högst genomsnittlig andel med 99 procent. Målet i Region Norrbotten är 100 procent.

Levnadsvanearbete för personer med risk att utveckla hjärt-kärlsjukdom

Sju av länets hälsocentraler når målet att 80 procent av riskgruppen för att utveckla hjärt-kärlsjukdom har fått frågor om sina levnadsvanor. Det är 67,5 procent av riskgruppen som tillfrågats, vilket är något lägre jämfört med samma period förra året. Inom gruppen är det vanligare att män (69 procent) än kvinnor (65 procent) får samtal om levnadsvanor.

Levnadsvanearbete för personer med risk att utveckla psykisk ohälsa

Åtta hälsocentraler når målet att 65 procent av riskgruppen för att utveckla psykisk ohälsa har fått frågor om sina levnadsvanor. Totalt i länet har 59 procent av riskgruppen fått frågor om levnadsvanor, vilket är en liten ökning jämfört med förra året (55 procent). En stor skillnad kan ses mellan hur kvinnor (67 procent) och män (33 procent) tillfrågas om sina levnadsvanor.

Samtalsbehandling vid psykisk ohälsa

Under januari-december har 5 393 kvinnor och 2 644 män deltagit i någon form av samtalsbehandling, vilket är en stor ökning (2 787 personer) jämfört med 2022. Det är stor variation i hur samtalsbehandling används vid länets hälsocentraler. Målet är att öka antalet samtalsbehandlingar.

Digitala utomlänsvårdkontakter

Under 2023 har 25 523 digitala utomlänsvårdkontakter tagits via Internet under perioden januari till september, vilket är en ökning jämfört med förra året. Två tredjedelar av digitala utomlänsvårdkontakter gjordes av kvinnor och en tredjedel av män. Målet är att minska antalet utomlänsvårdkontakter.

Våld i nära relation

Totalt har 7 364 patienter tillfrågats om våld i nära relation under januari till december, vilket är 274 färre jämfört med samma period förra året. Av de som tillfrågats är 66 procent kvinnor och 34 procent män. Det är 1223 kvinnor och 296 män som uppgett tidigare eller aktuell våldsutsatthet. 39 barn har uppgett att de har bevittnat våld. Målet är att öka andelen tillfrågade personer som har fått frågan om våld i nära relation.

Läkemedelsgenomgång

För läkemedelsgenomgång till personer 75 år eller äldre, med fem eller fler uthämtade läkemedel, är målet att 50 procent av målgruppen ska ha haft en läkemedelsgenomgång det senaste året. Länsnitt för läkemedelsgenomgång till målgruppen är 44 procent vilket är en liten ökning jämfört med 2022 (37 procent). Statistiken visar inte på några skillnader mellan män och kvinnor. Sju hälsocentraler når målet, vilket är samma antal som föregående år.

Samordnad individuell plan (SIP)

Länets hälsocentraler har varit delaktiga i sammanlagt 1 276 samordnade individuella planer (SIP) under 2023. Det är fler jämfört med samma period förra året. I 74 procent av planerna har patienten deltagit i planeringen och i 77 procent av planerna finns fast vårdkontakt dokumenterad. Målet är att öka antalet upprättade planer.

Kontinuitetsindex

Kontinuitet i vården framhävs som viktigt för vårdens kvalitet och effektivitet liksom för patienters upplevelse. Region Norrbotten har genom införandet av Medrave (primärvårdens eget kvalitetssystem för uppföljning) skapat en möjlighet att börja mäta kontinuitet. God kontinuitet i primärvården är högt värderat av patienter och personal. Kontinuiteten har extra stor betydelse vid kronisk sjukdom, samsjuklighet och stora vårdbehov.

Kontinuitet läkare

I tabellen som publiceras i resultatbilagan går det att avläsa förändringen av indexet under 2023. De flesta hälsocentraler uppvisar en mindre förändring. Tittar man på regiondrivna hälsocentraler har dessa 1 procent lägre i kontinuitet av läkare, medan privata hälsocentraler har ökat med 1 procent.

Kontinuitet sjuksköterskor

I tabellen som publiceras i resultatbilagan går det att avläsa förändringen av indexet under 2023. De flesta hälsocentraler uppvisar en mindre förändring. Sammanfattningsvis har samtliga hälsocentraler ökat kontinuiteten med 3 procent. De regiondrivna hälsocentralerna har ökat med 2 procent. Hos de privata hälsocentralerna har det inte skett någon förändring.

Filialer och servicepunkter

Totalt var 19 filialer och 15 servicepunkter verksamma under året. Under 2023 har 21 375 vårdkontakter skett vid länets filialer, och 1 792 vårdkontakter vid servicepunkterna. Detta är en total ökning med 3 833 vårdkontakter hos filialer och servicepunkter från föregående år. Det är en större andel kvinnor än män som besökt filialerna. Vid servicepunkterna ses en jämnare könsfördelning.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på regionens ekonomi.

Jämställdhetsperspektiv

Uppföljningen av indikatorerna visar att det fortfarande finns stora skillnader mellan könen i hur män och kvinnor får ta del av levnadsvanearbetet. Detta ska beaktas i primärvårdens jämställdhetsarbete.

Barnrättsperspektiv

Uppföljningen visar på bristande följsamhet till indikatorn hembesök till familjer med nyfött barn.

Beslutsunderlag

1. Uppföljning Vårdval primärvård januari-december 2023
2. Resultatbilagan Vårdval primärvård januari-december 2023
3. Årsberättelse Norrskenet 2023
4. Årsberättelse Doktor.se Gällivare hälsocentral
5. Årsberättelse regiondrivna hälsocentraler 2023
6. Årsberättelse vårdcentralen Norra Hamn 2023
7. Årsberättelse Cederkliniken 2023
8. Årsberättelse Hermelinen vårdcentral, Luleå och Sävast
9. Årlig utvärdering av filialer och servicepunkter

Protokollsutdrag skickas till

Ekonomidirektör

Divisionschef division Nära

§ 25

Hälsa- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2023

Dnr HSN-00002-2024

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälsa- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att godkänna hälsa- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2023.

Yttrande till beslutsförslaget

Hälsa- och sjukvårdsnämnden följer kontinuerligt utvecklingen inom de prioriterade hälsa- och sjukvårdsområdena. Detta sker via divisionernas uppföljningar per tertial- och delårsrapport, revisionsrapporter samt genom fördjupad information och dialog med verksamheterna vid nämndssammanträden. Divisionernas arbete redovisas i hälsa- och sjukvårdsdirektörens rapport som presenteras vid nämndens sammanträden.

Nämnden har även i sin dialog med verksamheterna bidragit till den process som pågår inom Region Norrbotten för en mer tillitsbaserad styrning samt följt arbetet med att stärka kompetensförsörjningen inom regionen. Arbetet är i linje med målen i den strategiska planen och regionstyrelsens plan.

Sammanfattning

Årsrapporten redovisar händelser av väsentlig betydelse för 2023, ekonomiskt resultat, måluppfyllelse och förväntad utveckling.

Av regionstyrelsen 12 fastställda styrmått har Region Norrbotten endast uppnått målet för 3 styrmått. 6 styrmått visar på en positiv trend och 4 på en negativ trend. Den samlade bedömningen av de strategiska målen som hälsa- och sjukvårdsnämnden har prioriterat visar att primärvården endast har uppnått målet för 2 av 10 styrmått. Regionen har goda resultat i Tandhälsobarometern och resultatet för barn och unga med sämst tandhälsa visar på en positiv trend. Flera aktiviteter har genomförts inom ramen för de nationella överenskommelserna God och nära vård och Psykisk hälsa och suicidprevention.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på drygt 300 000 kronor vid årets slut. Inom överenskommelsen om En god och nära vård och Psykisk hälsa och suicidprevention har regionen erhållit totalt drygt 128,1 miljoner kronor inklusive overheadkostnader. Utöver detta har Socialdepartementet beviljat medel för utveckling av vård i glesbygd/landsbygd med 2,8 miljoner kronor. I samverkan med styrgruppen för nationella överenskommelser har regiondirektören beslutat om satsningar i verksamheterna med drygt 132,1 miljoner kronor exklusive overheadkostnader.

Ärendet

Årsrapporten redovisar händelser av väsentlig betydelse för 2023, ekonomiskt resultat, måluppfyllelse och förväntad utveckling.

År 2023 har nämnden sammanträtt vid 8 tillfällen. Totalt har 16 ärenden passerat nämnden varav 11 för beslut och 5 för vidare beredning. En stående punkt på dagordningen är hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport. Nämnden har även i sin dialog med verksamheterna bidragit till den process som pågår inom regionen för en mer tillitsbaserad styrning samt följt arbetet med att stärka kompetensförsörjningen.

Nämnden har även genomfört 6 temasammanträden. Ämnen som behandlats är:

Medborgardialoger
Tandvård och beställning
Vårdval primärvård
Digitalen
Hälsosamtal
GAP-analys palliativ vård, hjärtsjukvård och digitalisering
Psykiatri
Ambulans - inre befäl SOS
Omställning till Nära vård
Kunskapsstyrning
Barn och ungdomars hälsa och sjukdom
Cosmic
Forskarskola Nära vård

Måluppfyllelse strategiska mål

Den samlade bedömningen av de strategiska målen: *Trygg norrbottning med god, jämlik och jämställd livskvalitet* samt *God, nära och samordnad vård som genomförs på ett hållbart sätt*, visar att av regionstyrelsen 12 fastställda styrmått har regionen endast uppnått målet för två styrmått. Sex styrmått visar på en positiv trend och fyra på en negativ trend. Primärvården har uppnått målet för två styrmått: antal patienter som fått fråga om våld i nära relation och andel patienter 18 år och äldre som besökt primärvården och som fått rådgivande samtal på grund av ohälsosamma levnadsvanor.

Framtidens hälso- och sjukvård samt kommun- och medborgardialoger

Under de senaste åren har regionen intensifierat arbetet med att ställa om hälso- och sjukvården till en mer nära vård. Målbilden är en god hälsa och välbefinnande för alla norrbottningar. En stärkt primärvård, som tillhandahålls av både regioner och kommuner, utgör basen i den nära vården. För att nå målet påbörjade Hälso- och sjukvårdsnämnden under 2023 ett arbete för att genomföra kommun- och medborgardialoger i länets alla

kommuner. Utifrån önskemål från kommunerna beslutades hösten 2023 att ett omtag ska ske och planeringen på länsnivå pausades.

Workshops palliativ vård respektive barn och unga

I september stod Älvsbyns kommun värd för en gemensam workshop i palliativ vård i södra länsdelen. Totalt medverkande cirka 120 personer från primärvård, specialiserad vård och kommunens verksamheter. Syftet med dagen var att starta samverkan för utveckling av palliativ vård med omställning nära vård som grund.

I oktober samlades 80-tal personer från kommunerna i Östra Norrbotten, Region Norrbotten och brukarorganisationen Attention i Haparanda. Mötet syftade till att skapa en gemensam bild av situationen för barn och unga som grund för utökat samarbetet. I mötet deltog även inbjudna från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Nära vård-dag i Jokkmokk och modellområde Östra Norrbotten

I mitten av maj arrangerade Pajala kommun en Nära vård-dag tillsammans med hälsocentralen i Pajala, Norrbottens kommuner och Region Norrbotten. Den 8 november bjöd Jokkmokks kommun in till en Nära vård-dag. Lokala politiker, representanter för vård, skola och omsorg samt personal från SKR deltog i mötet.

Under hösten har länssamordnaren för nära vård genomfört ett antal djupintervjuer med samtliga nära vård-team i Östra Norrbotten. Syftet var att få en ökad förståelse för teamens arbete och identifiera förbättringsbehov.

Forskarskola Nära vård

Forskarskolan Nära vård planerades under 2023 och startades 2024. Intresset för att ingå i skolan har varit stort och rekryteringen av doktorander är nu klar. Arbetet med att säkerställa att den kommande forskarskolan håller hög akademisk nivå, och bidrar till omställning nära vård, sker i nära samverkan mellan Region Norrbotten och Luleå Tekniska Universitet, LTU. Den 9 februari invigdes forskarskolan. Av forskarskolans åtta doktorandtjänster finansierar Region Norrbotten och LTU fyra vardera.

Primärvården och folktandvården

Förbättrad kompetensförsörjning är avgörande för att Primärvården och Folktandvården ska kunna öka tillgängligheten till vård. Verksamheterna behöver öka sin förmåga att behålla och attrahera nya medarbetare. En förutsättning är även att regionen ser över hur arbetsgivarerbjudandet kan stärkas i framtiden. Verksamheterna behöver arbeta mer effektivt med befintliga resurser och skapa mer effektiva arbetssätt som frigör mer tid i mötet med patienten.

Min vård Norrbotten

Från och med den 4 oktober 2023 får invånarna via applikationen i första hand hjälp av personal på sin egen hälsocentral. Målet är förbättrad

kontinuitet genom att patienterna får råd och stöd och vid behov bokad tid för att chatta med vårdpersonal, alternativt kontakt via videosamtal eller fysiskt besök. Arbetssättet korrigeras succesivt i syfte att anpassa tjänsten till hälsocentralens patientunderlag.

Tandvårdsbarometern

Tandhälsobarometern är en kartläggning genomförd av Folk tandvården Sverige. En jämförelse av tandhälsan hos 3–19-åringar mellan åren 2012 och 2022, baserad på statistik från tandvårdens nationella kvalitetsregister, visar en positiv utveckling. Kariesförekomsten i de yngsta barnens mjölk tänder har minskat sedan 2018, och andelen 12-åringar som är helt kariesfria har ökat från 65 till 68 procent under en tioårsperiod. Generellt visar resultatet för Norrbotten på goda resultat och resultatet för barn och unga med sämst tandhälsa visar på en positiv trend. Folk tandvården samverkar med mödra- och barnhälsovården samt kommunernas skolverksamheter för en god munhälsa hos länets barn och unga. Det är viktigt att nå barn och unga i socioekonomiskt svaga grupper som har sämre tandhälsa, vilket folk tandvården lägger särskilda insatser på i samverkan med andra aktörer.

Nationella överenskommelser God och nära vård, Psykisk hälsa och suicidprevention

I hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag ingår att följa upp satsningar som primärt ska stärka psykisk hälsa och suicidprevention samt bidra till omställningen till nära vård.

Regionen har beslutat om satsningar som kategoriserats inom tolv prioriterade områden. Inom varje område finns ett antal satsningar som ska bidra till att skapa genomförandekraft och förändrade arbetssätt utifrån riktningförändringar i strategin *Tillsammans för Nära vård i Norrbotten*. Dessa är:

- Mer hälsofrämjande och förebyggande insatser
- Ökad personcentrering och delaktighet
- Stärkt gemensam primärvård
- Öppnare vårdformer

I Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport redovisas satsningar inom följande prioriterade utvecklingsområden:

- Hälsofrämjande och förebyggande
- Rehabilitering
- Personcentrering och delaktighet
- Kontinuitets- och relationsskapande i primärvård
- Öppnare vårdformer
- Psykosociala team i primärvård
- Psykisk hälsa barn och unga
- Samsjuklighet
- Suicidprevention

- Tillitsbaserad styrning
- Kompetensförsörjning
- Stöd för omställning

Ekonomiska konsekvenser

Hälsa- och sjukvårdsnämnden hade en planerad budget om 1,25 miljarder kronor för 2023. För perioden januari till augusti 2023 är avvikelse mot budget 308 829 kronor.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden har i sitt uppdrag att följa upp och bidra till omställningen till Nära vård och Psykisk hälsa och suicidprevention. Inom överenskommelsen har regionen erhållit totalt drygt 128,1 miljarder kronor inklusive overheadkostnader. Socialdepartementet har även beviljat medel för utveckling av vård i glesbygd/landsbygd med 2,8 miljarder kronor. I samverkan med styrgruppen för nationella överenskommelser har regiondirektören beslutat om satsningar i verksamheterna med totalt drygt 132,1 miljarder kronor exklusive overheadkostnader.

Satsningarna är fördelade inom ett antal prioriterade områden. För vissa områden utbetalas medel under hösten 2023 varför resultatet per augusti redovisas som 0 kronor. Prognosbedömningen för helåret ligger på 126,0 miljarder kronor, en avvikelse mot budget med 6,5 miljarder kronor.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män. Division Nära har för det strategiska målet *Trygg norrbottning med god och jämlik vård* uppfyllt målet om jämlik och jämställd hälsa genom främjande och förebyggande åtgärder.

Barnrättsperspektiv

Hälsa- och sjukvårdsnämnden bidrar till att stärka barns rätt till vård och tandvård i sin dialog med verksamheterna, genom kontinuerlig uppföljning och vid temasammanträden.

Beslutsunderlag

Hälsa- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2023

Protokollsutdrag skickas till

Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör

Divisionschef division Nära

Utvecklingschef Regiongemensamt

§ 26

Hälso- och sjukvårdsnämndens medborgardialoger 2024

Dnr HSN-00011-2024

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att

1. Genomföra medborgardialoger den 7 maj 2024 och den 28 maj 2024.
2. Ämnet för dialogerna är *Digitala ingångar i vården*.

Sammanfattning

I hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag ingår att föra dialog med medborgare och intressenter i frågor som rör nämndens ansvarsområde. Som metod för en sådan dialog föreslås medborgardialog där nämndens ordinarie ledamöter deltar i systematiska samtal med medborgare. Syftet är att få ökad kunskap om medborgarnas behov samt ge medborgarna inflytande över utformningen av hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet.

Förslaget är att två dialoger ska genomföras; 7 respektive 28 maj 2024. Ämnet för medborgardialogerna föreslås vara *Digitala ingångar i vården*.

Ärendet

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för regionens arbete med primärvård, tandvård samt omställningen till nära vård. Ett tillvägagångssätt för medborgare att komma i kontakt med primärvård och tandvård är att använda sig av olika typer av digitala ingångar till vården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska föra dialog med medborgare och intressenter i frågor som rör nämndens ansvarsområde, vilket framgår av 9 § i nämndens reglemente. Utifrån ansvaret att föra dialog, föreslås hälso- och sjukvårdsnämnden att genomföra medborgardialoger där ämnet för dialogerna föreslås vara *Digitala ingångar i vården*.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader i samband med genomförandet av medborgardialoger ska belasta hälso- och sjukvårdsnämndens kostnadsställe.

Jämställdhetsperspektiv

Det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vid genomförande av medborgardialoger ska det säkerställas att sammansättning samt upplägg beaktar målet för jämställdhetspolitiken.

Barnrättsperspektiv

Enligt artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter har varje barn rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör barnet. Barnrättsperspektivet ska beaktas vid genomförande av medborgardialoger.

Beslutsunderlag

Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnden

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektören

§ 27**Sammanträdet avslutas**

Hälsa- och sjukvårdsnämndens vice ordförande förklarar sammanträdet avslutat klockan 14:09.